

Załącznik

do Uchwały nr XVIII/178/2012

Rady Powiatu Słupskiego

z dnia 28 sierpnia 2012 r.

**LOKALNY PROGRAM OCHRONY
ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA MIASTA SŁUPSKA I POWIATU SŁUPSKIEGO
NA LATA 2012 – 2015**

Wstęp	5
Podmiot koordynujący	7
Rozdział 1	9
Postanowienia ogólne:	9
Rozdział 2	11
Charakterystyka Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego	11
Rozdział 3	12
Diagnoza problemu	12
3.1. Podmioty lecznicze funkcjonujące na terenie Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego realizujące świadczenia w zakresie psychiatrii	14
3.2. Dostępność w psychiatrycznej opiece zdrowotnej w Mieście Słupsku i Powiecie Słupskim	19
3.3. Instytucje udzielające wsparcia i pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi	22
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	22
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	23
Ośrodki pomocy społecznej w gminach powiatu słupskiego	23
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ustce	23
Domy pomocy społecznej	24
Środowiskowe domy samopomocy	24
Ośrodki szkolno-wychowawcze	26
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	26
Zespoły interdyscyplinarne	27
Powiatowy Urząd Pracy	29
Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	31
Dom Interwencji Kryzysowej	32
Warsztaty terapii zajęciowej	33
Rozdział 4	34
Wnioski / spostrzeżenia	34

Rozdział 5.....	36
Priorytety Promocji Zdrowia Psychicznego.....	36
Rozdział 6.....	38
Harmonogram realizacji Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego na lata 2012 – 2015.....	38
6.1 Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.....	38
Cele szczegółowe:.....	38
6.1.1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.....	38
6.1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.....	39
6.1.3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.....	39
6.1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.....	40
6.2. Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.....	40
Cele szczegółowe:.....	40
6.2.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.....	40
6.2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.....	41
6.2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.....	43
6.2.4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.....	44
Rozdział 7.....	46

Źródła finansowania.....	46
Rozdział 8.....	47
Monitorowanie i ewaluacja	47
Podsumowanie.....	48
Załączniki	50

Wstęp

Światowa Organizacja Zdrowia zdefiniowała zdrowie jako nie tylko całkowity brak choroby, czy kalectwa, ale także stan pełnego fizycznego, umysłowego i społecznego dobrego samopoczucia. Definicja ta nie poprzestaje na negującym ujęciu tego pojęcia, ale również akcentuje jego pozytywne aspekty. Oznacza to, że nie należy jedynie skupiać się na chorobach i próbach ich zwalczania, a koncentrować też na zdrowym trybie życia, odpowiednim sposobie myślenia i właściwym radzeniu sobie z emocjami.

Światowa Organizacja Zdrowia mocno podkreśla znaczenie życia wewnętrznego i społecznego człowieka oraz jego osobistą troskę o kondycję fizyczną, gdyż zdrowie psychiczne to nie tylko brak zaburzeń, ale również stan, w którym osoba zdaje sobie sprawę ze swego potencjału, może sobie radzić ze stresem, pracować efektywnie i jest w stanie funkcjonować w społeczeństwie.

Na przestrzeni lat zdrowie psychiczne, określane mianem dziedziny wiedzy zajmującej się pomaganiem ludziom przeżywającym różnego rodzaju trudności psychiczne, stało się istotnym elementem zainteresowań w celu ochrony, promocji i odzyskania zdrowia ludności. Zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa, organów administracji rządowej i samorządowej oraz instytucji do tego powołanych.

Mając na uwadze rozmiar i dynamikę problemów, przez Światową Organizację Zdrowia, organy Unii Europejskiej oraz organy administracji publicznej zostało opracowanych szereg dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej.

Jednym z zadań samorządu gminnego i powiatowego jest ochrona oraz promocja zdrowia, które można rozumieć jako połączenie edukacji zdrowotnej ze wsparciem prawnym i środowiskowym dla mieszkańców danej wspólnoty samorządowej. Wdrożenie tego zadania opiera się na realizacji programów profilaktyki zdrowotnej i ocenianiu ich efektywności, a także inicjowaniu i wspomaganiu działań na rzecz promocji oraz pobudzania odpowiedzialności zbiorowej i indywidualnej za zdrowie własne i innych.

Promocja i ochrona zdrowia związana jest również z profilaktyką chorób oraz promowaniem zdrowego stylu życia. Stanowi proces umożliwiający ludziom zwiększenie kontroli nad własnym zdrowiem, utrzymanie jego dobrego poziomu

lub poprawę. Nie skupia się na grupach ludności zagrożonej określonymi chorobami, ale mobilizuje całe społeczeństwo do aktywnego uczestnictwa w podejmowanych działaniach, które nie są celem samym w sobie, ale są traktowane jako droga do realizacji aspiracji, zaspakajania potrzeb oraz przeobrażania i kontroli środowiska.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, samorzady wojewódzkie, powiatowe i gminne zostały zobowiązane do opracowania, realizacji, koordynowania oraz monitorowania Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, realizowanego na danym terenie. Miasto Słupsk i Powiat Słupski przyjmują taki program do realizacji. O jego opracowaniu zdecydowały: Rada Miejska w Słupsku na sesji 26 października 2011 roku, podejmując Uchwałę Nr XV/190/11 w sprawie wyrażenia woli współpracy z Powiatem Słupskim w zakresie realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015 i Rada Powiatu Słupskiego na sesji 8 listopada 2011 roku, podejmując Uchwałę Nr XI/101/2011 w sprawie wyrażenia woli współpracy z Miastem Słupsk w zakresie realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 - 2015.

Podmiot koordynujący

Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego, powołany Uchwałą Nr 10/2012 Zarządu Powiatu Słupskiego z dnia 12 stycznia 2012 roku, odpowiedzialny za koordynację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015:

1. Krzysztof Sikorski – zastępca prezydenta Miasta Słupska;
2. Andrzej Bury – wicestarosta słupski;
3. Mariola Rynkiewicz-Gończ – dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Słupsku;
4. Zbigniew Babiarcz-Zych – naczelnik Wydziału Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku;
5. Barbara Zawadzka – wiceprzewodnicząca Komisji Polityki Społecznej Rady Powiatu Słupskiego;
6. Wojciech Lewenstam – przewodniczący Komisji Zdrowia i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Słupsku;
7. Honorata Jaworska – dyrektor Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Psychiatrycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Słupsku;
8. Konrad Kiersnowski – dyrektor Niepublicznego Specjalistycznego Psychiatrycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „SON” w Słupsku;
9. Beata Murawiejko – dyrektor Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Centrum Opieki Medycznej „AUTYZM” w Słupsku;
10. Beata Kątnik – pełnomocnik Prezydenta Miasta Słupska ds. Osób Niepełnosprawnych;
11. Elżbieta Jacniacka – dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku;
12. Urszula Dąbrowska – dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku;
13. Janusz Chałubiński – dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku;
14. Elżbieta Grygorowicz – wykładowca Katedry Nauk o Zdrowiu Akademii Pomorskiej w Słupsku;
15. Władysław Hanuszewicz – dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Damnicy;
16. Krzysztof Serafin – dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego

- w Słupsku;
17. Marta Ćwigoń – psycholog w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Ustce;
  18. Agnieszka Wojewoda-Łukowczyk – koordynator ds. profilaktyki w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupsku;
  19. Rafał Nosewicz – dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupsku;
  20. Dagna Sikorska – główny specjalista ds. organizacji oświaty w Starostwie Powiatowym w Słupsku;
  21. Bogdan Leszczuk – dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego w Słupsku;
  22. Teresa Ławecka – przewodnicząca Miejskiej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Słupsku;
  23. Renata Wismont – przewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
  24. Małgorzata Jarystow – kierownik Referatu Zdrowia w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Słupsku;
  25. Danuta Rolbiecka – inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Słupsku;
  26. Jacek Szulta – asystent w Wydziale Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Słupsku;
  27. Beata Orlicka – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy;
  28. Krystyna Szustak – kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej;
  29. Luiza Twardoń – podinspektor ds. zatrudnienia i ewidencji działalności gospodarczej w Urzędzie Gminy w Główczykach;
  30. Halina Jankowska – pełnomocnik burmistrza Kępic ds. realizacji programów profilaktycznych;
  31. Irena Kralska – specjalista pracy socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobylnicy;
  32. Beata Mikulska – starszy opiekun w Środowiskowym Domu Samopomocy w Potęgowie;
  33. Ewa Roszyk – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupsku;
  34. Paulina Kamińska – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smołdzinie;
  35. Dorota Szcześniak-Abramczyk – inspektor Wydziału Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Sportu w Urzędzie Miasta Ustka;
  36. Beata Pietrzyk - sekretarz Gminy Ustka.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne:

1. Ilekroć w niniejszym programie jest mowa o:
  - a) **ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 ze zm.);
  - b) **rozporządzeniu** – należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128);
  - c) **osobie z zaburzeniami psychicznymi** – odnosi się to do osoby chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne), upośledzonej umysłowo, bądź wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym;
  - d) **szpitalu psychiatrycznym** – odnosi się to również do oddziału psychiatrycznego w szpitalu ogólnym lub innego zakładu opieki zdrowotnej, sprawującego całodobową opiekę psychiatryczną lub odwykową, niezależnie od podmiotu, który je tworzy i utrzymuje;
  - e) **domu pomocy społecznej lub środowiskowym domu samopomocy** – odnosi się to również do wszelkich form pomocy instytucjonalnej dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
  - f) **zgodzie** – oznacza to swobodnie wyrażoną zgodę osoby z zaburzeniami psychicznymi, która, niezależnie od stanu jej zdrowia psychicznego, jest rzeczywiście zdolna do zrozumienia przekazywanej w dostępny sposób informacji o celu przyjęcia do szpitala psychiatrycznego, o jej stanie zdrowia, proponowanych czynnościach diagnostycznych i leczniczych oraz o dających się przewidzieć skutkach tych działań lub ich zaniechania;

- g) **programie** – należy przez to rozumieć Program Ochrony Zdrowia Psychicznego;
  - h) **mieście** – należy przez to rozumieć Miasto Słupsk;
  - i) **powiecie** – należy przez to rozumieć Powiat Słupski.
2. Miejscem realizacji programu jest obszar Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego.
3. Podmiotami programu realizującymi jego zapisy są:
- a) Prezydent Miasta Słupska;
  - b) Zarząd Powiatu Słupskiego;
  - c) miejskie jednostki organizacyjne wymienione w rozdziale III;
  - d) powiatowe jednostki organizacyjne – wymienione w rozdziale III;
  - e) gminy powiatu słupskiego i ich jednostki organizacyjne;
  - f) podmioty lecznicze;
  - g) organizacje pozarządowe i podmioty – wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536).

Rozdział 2

Charakterystyka Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego

Działające na prawach powiatu miasto Słupsk i powiat słupski zajmują powierzchnię 2347 km² i według danych ewidencji ludności na 31 grudnia 2011 roku obie te jednostki administracyjne zamieszkuje 190 875 mieszkańców – 94 994 w Słupsku i 95 881 w powiecie słupskim. W granicach administracyjnych miasta i powiatu znajduje się 11 gmin, w tym: dwie miejskie (Słupsk, Ustka), gmina miejsko-wiejska Kępice, oraz osiem gmin wiejskich (Damnica, Dębica Kaszubska, Głównyzyce, Kobylnica, Potęgowo, Słupsk, Smółdzino, Ustka). W powiecie słupskim, największymi pod względem powierzchni i liczby miejscowości są gminy wiejskie: Głównyzyce (324 km²) oraz Dębica Kaszubska (300 km²), pod względem liczby mieszkańców - miasto Ustka (16 117) oraz gminy - wiejska Słupsk (15 367) i Kobylnica (10 827).

Liczbę ludności, według stanu na 31 grudnia 2010 i 2011 roku, w Słupsku, powiecie słupskim oraz w gminach powiatu, w rozbiciu na mężczyzn i kobiety przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Liczba ludności w Słupsku, powiecie słupskim i gminach powiatu słupskiego

Wyszczególnienie	Rok 2010			Rok 2011		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Miasto Słupsk	96 655	45 339	51 316	94 994	44 153	50 841
Powiat Słupski	93 640	46 690	46 950	95 881	47 632	48 249
Miasto Ustka	16062	7 599	8 463	16 117	7 659	8 458
gm. Ustka	7 789	3 919	3 870	7 859	3 937	3 922
gm. Słupsk	14 252	7 127	7 125	15 362	7 688	7 674
gm. Damnica	6 357	3 227	3 130	6 248	3 153	3 095
gm. Dębica Kaszubska	9625	4 817	4 808	9 713	4 788	4 925
gm. Głównyzyce	9 432	4 805	4627	9 639	4 863	4 776
gm. Kępice	9458	4773	4681	9 426	4 775	4 651
gm. Kobylnica	10 183	5 143	5 040	10 827	5 413	5 414
gm. Potęgowo	7 123	3 569	3 554	7 221	3 624	3 597
gm. Smółdzino	3 398	1 700	1 698	3 469	1 732	1 737

Źródło: www.stat.gov.pl oraz ewidencja ludności miasta Słupska i gmin powiatu słupskiego.

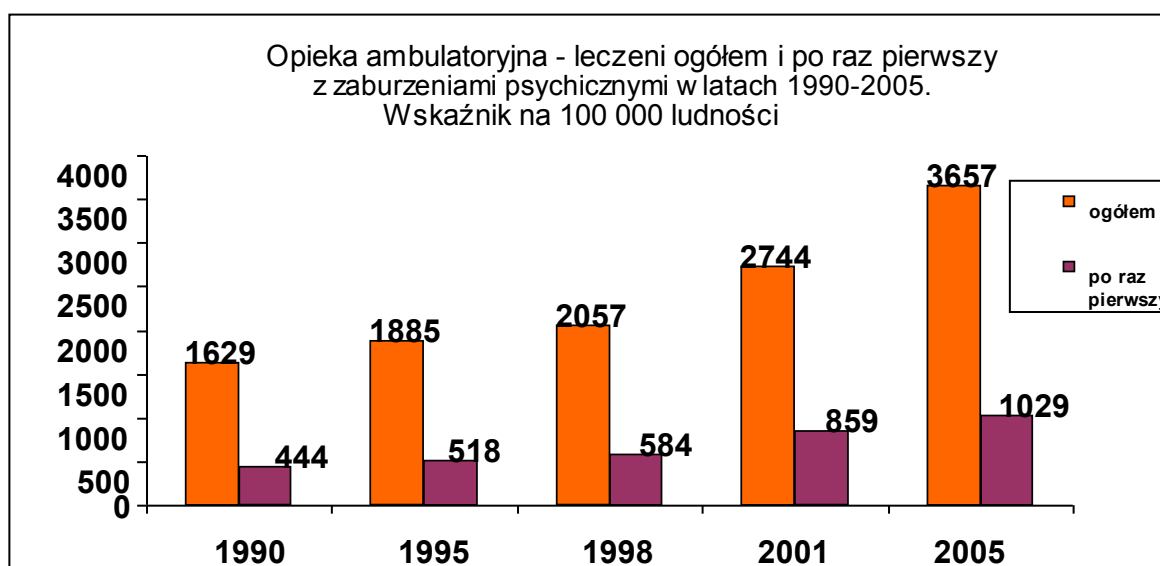

Rozdział 3

Diagnoza problemu

Od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku w Polsce następuje sukcesywny wzrost zaburzeń psychicznych u ludności. Taki stan spowodowany jest między innymi brakiem poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, socjalnego i zdrowotnego. W latach 1990 - 2005 wskaźnik leczonych w opiece ambulatoryjnej wzrósł o 131 proc. (z 1629 do 3763 osób na 100 tys. mieszkańców), a wskaźnik hospitalizacji o 45 proc. (z 362 do 526 osób na 100 tys. mieszkańców). Jeszcze bardziej wzrósł wskaźnik zgłaszających się po raz pierwszy do leczenia w lecznictwie ambulatoryjnym - o 136 proc. (z 444 do 1029 osób na 100 tys. mieszkańców), w lecznictwie całodobowym - o 84 proc. (z 129 do 237 osób na 100 tys. mieszkańców).

Wykres 1. Leczeni ogółem i po raz pierwszy na choroby psychiczne w latach 1990 - 2005

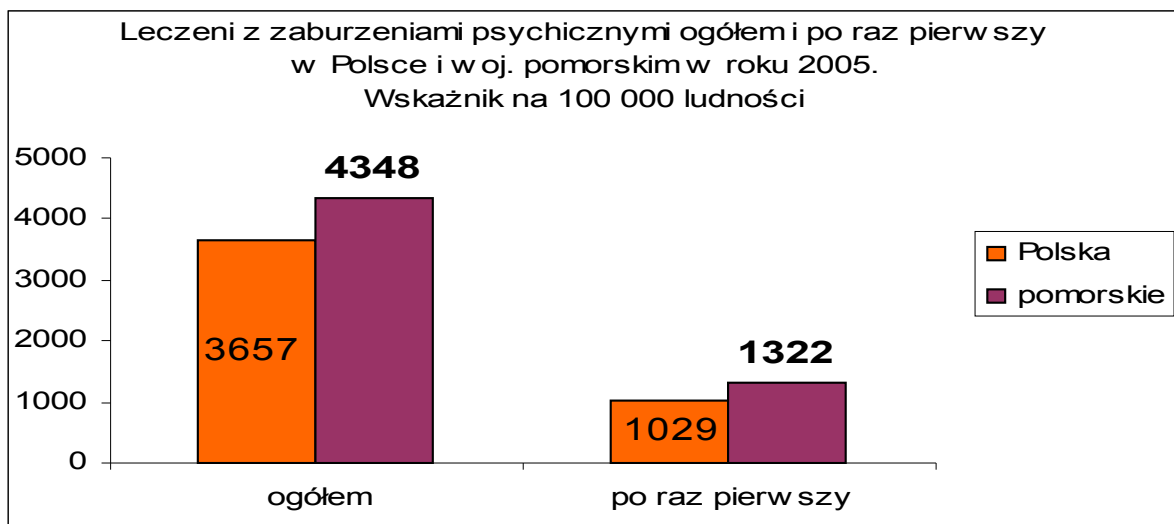
Źródło: www.zdrowiedlapomorzan.pl

W województwie pomorskim zaobserwowano jeszcze większą dynamikę tego zjawiska niż w kraju. Tylko w 2005 roku wskaźnik leczonych ogółem z zaburzeniami psychicznymi w opiece ambulatoryjnej był o 19 proc. większy jak w kraju, natomiast po raz pierwszy zwróciło się o pomoc ambulatoryjną o 28 proc. więcej chorych niż w kraju

(dane za *Strategią polityki społecznej województwa pomorskiego do 2013 r.*)

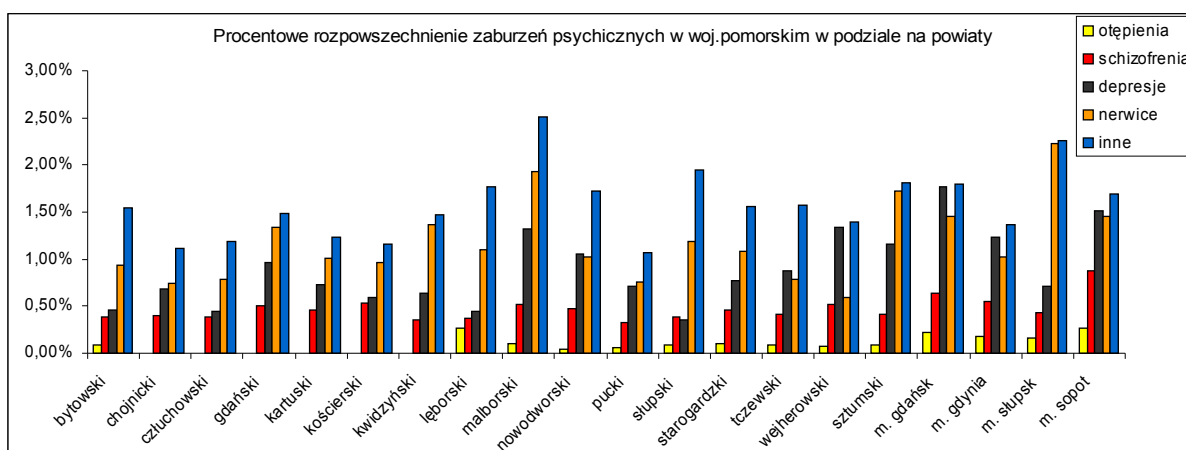
Wykres 2. Leczeni z zaburzeniami psychicznymi ogółem i po raz pierwszy w kraju i województwie pomorskim w 2005 roku

Źródło: www.zdrowiedlapomorzan.pl

Procentowe występowanie zaburzeń psychicznych w województwie pomorskim, w podziale na powiaty, przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 3. Wzrost zaburzeń psychicznych w województwie pomorskim w podziale na powiaty, wg danych sprawozdawczych dla NFZ

Źródło: dane udostępnione przez POW NFZ.

Przytoczone dane potwierdzają, że istnieje pilna konieczność zmiany nastawienia społeczeństwa do zdrowia, a to wymaga nie tylko działań profilaktycznych i promocyjnych, ale także istotnych przekształceń w systemie opieki medycznej i profilaktyce zdrowotnej.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 - 2015 określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi, ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

3.1. Podmioty lecznicze funkcjonujące na terenie Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego realizujące świadczenia w zakresie psychiatrii

W Słupsku i powiecie słupskim świadczeń w zakresie psychiatrii udzielają:

- Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupsku (podlega Marszałkowi Województwa Pomorskiego) - realizujący świadczenia medyczne dla dzieci i osób dorosłych;
- Niepubliczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SON” w Słupsku - realizujący świadczenia medyczne dla osób dorosłych;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Opieki Medycznej „AUTYZM” w Słupsku - realizujący świadczenia medyczne dla dzieci.

Według danych uzyskanych z dwóch pierwszych podmiotów leczniczych (trzeci nie udostępnił informacji) w 2011 roku zgłosiły się do nich, do leczenia z zaburzeniami psychicznymi 7473 osoby, w tym 1617 po raz pierwszy. W porównaniu z rokiem 2010 liczba chorych, którzy zgłosili się do obu tych placówek zmalała o 136. Osób z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu było 860, a z zaburzeniami spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych – 183. Najwięcej chorych (2112) leczono z powodu zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem, następnie cierpiących na organiczne zaburzenia psychotyczne (963). Największą grupę stanowiły osoby w wieku 30 - 64 lata (4688), następnie 19 - 29 lat - 1193 osób. Najmniejszą - dzieci w wieku 0 - 18 lat (507 osób).

Z dostępnych danych wynika, że liczba leczonych z powodu zaburzeń psychicznych i z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu od 2010 roku nieznacznie maleje,

NA LATA 2012 – 2015

lecz liczba osób leczonych z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych ciągle rośnie. W tabelach 2 – 4 przedstawiono liczbę osób ze Słupska i powiatu słupskiego z zaburzeniami psychicznymi bez uzależnień, z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem alkoholu i spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych, leczonych w 2011 roku w słupskich zakładach opieki zdrowotnej.

Tabela 2. Leczeni w Słupsku i Powiecie Słupskim z zaburzeniami psychicznymi bez uzależnień w 2011 roku

Wyszczególnienie		Leczeni		w tym leczeni ogółem w wieku ... lat				Z kolumny 1 leczeni po raz pierwszy w życiu		w tym leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku ... lat				
		ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	
														1
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi (wiersze: 02-17)	01	6430	2873	461	959	3986	1024	1277	502	167	233	717	159	
Według rozpoznania zasadniczego	Organiczne zaburzenia niepsychotyczne	02	617	943	3	19	284	311	130	53	1	6	67	56
	Organiczne zaburzenia psychotyczne	03	963	450	2	14	597	350	153	58	-	4	107	42
	schizofrenia	04	603	218	25	72	459	47	38	16	7	20	11	
	Inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe	05	125	79	5	17	96	7	7	7	4	1	-	2
	Epizody afektywne	06	321	94	6	47	222	46	73	23	3	12	52	6
	Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegowe	07	294	80	3	28	220	43	35	10	-	2	24	9
	Inne zaburzenia nastroju (afektywne)	08	94	28	2	11	64	17	11	4	-	2	9	-
	Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem	09	2112	792	56	481	1405	170	624	197	21	159	409	34
	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania	10	26	-	16	5	5	-	13	-	12	1	-	-
	Inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	11	31	3	1	-	29	1	3	2	-	-	3	-
	Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	12	283	186	2	74	204	3	32	23	2	10	19	1
	Upośledzenie umysłowe	13	756	480	141	187	399	29	82	49	41	16	16	9
	Całościowe zaburzenia rozwojowe	14	9	5	9	-	-	-	3	2	3	-	-	-
	Pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego	15	8	4	7	1	-	-	4	2	4	-	-	-
	Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym	16	188	128	183	3	2	-	69	56	69	-	-	-
Nieokreślone zaburzenia psychiczne	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Observacje stanu psychicznego, rozpoznanie nieustalone, bez zaburzeń psychicznych i rozpoznania niepsychiatrycznego	18	17	8	2	5	9	1	13	7	2	3	5	1	

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

NA LATA 2012 – 2015

Tabela 3. Leczeni w Słupsku i Powiecie Słupskim z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w 2011 roku

Wyszczególnienie		Leczeni		w tym leczeni ogółem w wieku ... lat				Z kolumny 1 leczeni po raz pierwszy w życiu		w tym leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku ... lat					
		ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej		
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Osoby z zaburzeniami psychicznymi związanymi z alkoholem (suma wierszy 02-09)		01	860	646	-	147	653	60	267	191	-	82	166	18	
Według rozpoznania zasadniczego	Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem alkoholu	Ostre zatrucie	02	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Używanie szkodliwe	03	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
		Zespół uzależnienia	04	859	646	-	146	653	60	266	191	-	81	166	18
		Zespół abstynencyjny bez majaczenia	05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zespół abstynencyjny z majaczeniem	06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zaburzenia psychiatryczne bez majaczenia	07	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zespół amnestyczny	08	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Inne zaburzenia psychiczne	09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Współistniejące uzależnienia od środków psychoaktywnych		10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Współuzależnienia		11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

NA LATA 2012 – 2015

Tabela 4. Leczeni w Słupsku i Powiecie Słupskim z zaburzeniami spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych w 2011 roku

Wyszczególnienie			Leczeni		w tym leczeni ogółem w wieku ... lat				Z kolumny 1 leczeni po raz pierwszy w życiu		w tym leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku ... lat				
			ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Ogółem (suma wierszy 02-33)			01	183	154	46	87	49	1	73	58	34	30	8	1
Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych	Opiaty	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe	02	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny	03	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Inne	04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kanabinoły	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe	05	12	12	9	3	-	-	8	8	7	1	-	-
		Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny	06	23	22	11	10	2	-	13	12	8	5	-	-
		Zaburzenia psychotyczne	07	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Inne	08	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Leki uspokajające i nasenne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe	09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny	10	5	3	1	1	2	1	1	1	-	-	-	1
		Zaburzenia psychotyczne	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Inne	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kokaina	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zaburzenia psychotyczne	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Inne	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Inne substancje psychoaktywne, w tym kofeina	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny	18	6	5	-	4	2	-	2	1	-	2	-	-
		Zaburzenia psychotyczne	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NA LATA 2012 – 2015

Wyszczególnienie			Leczeni		w tym leczeni ogółem w wieku ... lat				Z kolumny 1 leczeni po raz pierwszy w życiu		w tym leczeni po raz pierwszy w życiu w wieku ... lat				
			ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	ogółem	w tym mężczyźni	0-18	19-29	30-64	65 i więcej	
		Inne	20	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych	Substancje halucynogenne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Zaburzenia psychotyczne	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Inne	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Lodne rozpuszczalniki	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Zaburzenia psychotyczne	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Inne	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe	29	13	5	7	6	-	-	9	6	5	4	-	-
		Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny	30	116	104	12	62	42	-	33	28	8	18	7	-
		Zaburzenia psychotyczne	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Inne	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			Używanie tytoniu	33	7	2	6	-	1	-	7	2	6	-	1
		Współistniejące uzależnienia od alkoholu	34	71	52	16	37	17	1	25	17	13	9	2	1
		Współuzależnienia	35	105	22	1	5	94	5	68	12	1	2	60	5

Źródło: Sprawozdanie MZ-15.

3.2. Dostępność w psychiatrycznej opiece zdrowotnej w Mieście Słupsku i Powiecie Słupskim

Dostępność do psychiatrycznych świadczeń zdrowotnych w Słupsku i powiecie słupskim w odniesieniu do zaleceń wynikających z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego i Programu „Zdrowie dla Pomorzán 2005 - 2013”, przedstawiono w poniższej tabeli. Z analizy zawartych w niej danych wynika, że ani w mieście Słupsku, ani w powiecie słupskim nie ma centrum zdrowia psychicznego dla dorosłych i dla dzieci i takie centra (przynajmniej po jednym) powinny powstać. Według zaleceń NPOZP powinny być cztery poradnie dla dorosłych, a są dwie czynne codziennie. Brakuje, w porównaniu z zalecanymi wskaźnikami – 17 miejsc w oddziałach dziennych dla dorosłych, trzech zespołów środowiskowych, jednego zespołu interwencji kryzysowej i pomocy doraźnej, trzech hosteli. Jest o 17 więcej łóżek dla dorosłych w szpitalnych oddziałach psychiatrycznych i o 98 więcej łóżek w oddziałach opiekuńczych dla dorosłych niż się zaleca.

W Słupsku i powiecie słupskim są dwie poradnie dla dzieci i młodzieży – NFZ zaleca jedną na 150 tys. mieszkańców, brakuje pięciu miejsc w oddziałach dziennych dla dzieci i młodzieży, jednego zespołu środowiskowego, dwóch łóżek w oddziałach szpitalnych i dwóch miejsc hotelowych. Dla uzależnionych od alkoholu są dwie poradnie – powinny być trzy. W dziennym oddziale terapii uzależnienia powinno być 20 miejsc – jest osiem. Brakuje także dwóch miejsc hostelowych. Natomiast jest więcej od zalecanych przez NOPZP o dwanaście łóżek w ośrodkach terapii uzależnienia od alkoholu i o 3,5 łóżka na oddziałach/pododdziałach leczenia alkoholowych zespołów abstynenckich.

Dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych powinny być trzy poradnie – jest jedna. Brakuje co najmniej dwóch miejsc na oddziałach dziennych dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych, dwóch łóżek na oddziałach detoksycyjnych, 14 łóżek na oddziałach/ośrodkach terapeutycznych i rehabilitacyjnych oraz czterech miejsc hostelowych dla tej grupy pacjentów.

Z analizy zatrudnienia wynika, że w Słupsku i powiecie słupskim brakuje co najmniej 3 psychiatrów, 16 psychologów klinicznych, 18 pracowników socjalnych, 6 pielęgniarek oraz 3 certyfikowanych innych specjalistów i instruktorów terapii uzależnień.

NA LATA 2012 – 2015

Tabela 5. Dostępność placówek miasta Słupska i Powiatu Słupskiego

A Centrum Zdrowia Psychicznego (CZP) dla osób z zaburzeniami psychicznymi			
Placówka	Minimalny wskaźnik	Jest	Powinno być wg wskaźn. NPOZP
CZP dla dorosłych	1 CZP/50-200 tysięcy mieszkańców; CZP powinno łącznie spełniać wskaźniki dostępności proponowane dla form organizacyjnych wchodzących w jego skład	0	3
CZP dla dzieci i młodzieży	1 CZP/50-200 tysięcy mieszkańców; CZP powinno łącznie spełniać wskaźniki dostępności proponowane dla form organizacyjnych wchodzących w jego skład	0	1

B. Placówki dla dorosłych z zaburzeniami psychicznymi			
Placówka	Minimalny wskaźnik	Jest	Powinno być wg wskaźn. NPOZP
Poradnia	1 poradnia/50 tys. mieszkańców	2 (czynne codziennie)	4
Oddziały dzienne	3 miejsca/10 tys. mieszkańców	28 miejsc	45 miejsc
Zespoły środowiskowe	1 zespół/50 tys. mieszkańców	0	3
Zespoły interwencji kryzysowych i pomocy doraźnej	1 zespół w miastach powyżej 200 tys. mieszkańców	0	1
Oddziały psychiatryczne szpitalne	4 łóżka/10 tys. mieszkańców równomiernie jak najbliżej, w miastach/dzielnicach miast powyżej 80 tys. mieszkańców; optymalnie: w szpitalach ogólnych	77 łóżek	60
Hostel	0,2 miejsca/10 tys. mieszkańców	0	3
Oddziały opiekuńcze (ZPO, ZOL)	1-2 łóżka/10 tys. mieszkańców	128 łóżek	30

C. Placówki dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi			
Placówka	Minimalny wskaźnik	Jest	Powinno być wg wskaźn. NPOZP
Poradnia	1 poradnia/powiat lub kilka powiatów(150 tys. mieszkańców)	2	1
Oddziały dzienne	1 miejsce/10 tys. mieszkańców	0	5
Zespoły środowiskowe	1 zespół/150 tys. mieszkańców	0	1 zespół
Oddziały szpitalne	0,4 łóżka/10 tys. mieszkańców	0	2 łóżka
Hostel	1 hostel (20 miejsc) /województwo	0	2 miejsca
Poradnia pomocy rodzinie	1 poradnia/województwo	0	1 poradnia/woj.

NA LATA 2012 – 2015

D. Placówki dla uzależnionych od alkoholu i i współuzależnionych			
Placówka	Minimalny wskaźnik	Jest	Powinno być wg wskaźn. NPOZP
Przychodnia/poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	co najmniej 1 przychodnia/1powiat (około 50 tys. mieszkańców)	2 poradnie	3 poradnie
Dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu	1 oddział (20 miejsc) w każdym większym mieście (powyżej 50 tys. mieszkańców)	8 miejsc	20 miejsc
Oddziały/pododdziały leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych	0,2-0,3 łóżka/10 tys. mieszkańców	8 łózek	4,5 łóżka
Oddziały/ośrodki terapii uzależnienia od alkoholu	1,2 łóżka/10 tys. mieszkańców	30 łózek	18 łózek
Hostele	1 hostel (20 miejsc) /województwo	0	2 miejsca

E. Placówki dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych			
Placówka	Minimalny wskaźnik	Jest	Powinno być wg wskaźn. NPOZP
Przychodnia/poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	Co najmniej 3 przychodnie w województwie, w tym w miastach: 50-70 tys. mieszkańców – 1 przychodnia; 70-100 tys. mieszkańców – 2 przychodnie; Powyżej 100 tys. mieszkańców - 3 przychodnie	1 poradnia	3 poradnie
Oddziały dzienne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	co najmniej 1 oddział (20 miejsc) / województwo	0	co najmniej 2 miejsca
Oddziały/łóżka detoksykacyjne	0,1 łóżko/10 tys. mieszkańców	0	2 łóżka
Oddziały/ośrodki terapeutyczne i rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych	0,7 łóżka/10 tys. mieszkańców	0	14 łózek
Hostele dla uzależnionych od substancji psychoaktwnych	0,2 miejsca/10 tys. mieszkańców	0	4 miejsca
Program leczenia substytucyjnego	w każdym mieście, w którym jest co najmniej 30 użytkowników opiatów, kwalifikujących się do leczenia substytucyjnego	wdrożenie programu po zakwalifikowaniu co najmniej 30 użytkowników opiatów na terenie Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego	

Tabela 6. Zatrudnienie w zakładach (SPSPZOZ, NSPZOZ „SON”, NZOZ, NZOZ Centrum Opieki Medycznej „AUTYZM”)

Zawód	Jest	Oczekiwania – wskaźnik/100 tys. mieszk.	Powinno być wg wskaźn. NPOZP
Psychiatrzy	17	10,0	20
Psychiatrzy dzieci i młodzieży	3	1,0	2
Psychologowie kliniczni	3	9,5	19
Pracownicy socjalni	2	10,0	20
Pielęgniarki	64	35,0	70
Terapeuci zajęciowi	18	8,0	16
Psychoterapeuci z certyfikatem	5	2,0	4
Certyfikowani specjaliści i instruktorzy terapii uzależnień	7	5,0	10

Źródło: dane udostępnione przez zakłady opieki zdrowotnej.

3.3. Instytucje udzielające wsparcia i pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi

Poza podmiotami leczniczymi udzielającymi świadczeń w zakresie psychiatrii w Słupsku i powiecie słupskim funkcjonują instytucje udzielające wsparcia i pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi. Głównymi takimi instytucjami są działające w Słupsku - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) obejmujący swym działaniem mieszkańców miasta i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) – obsługujące mieszkańców powiatu. W gminach powiatu działają gminne ośrodki pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Udzielając wsparcia i pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy oraz realizuje zadania zlecone gminie przez administrację rządową. Są to: pielęgnacja i usprawnienie do funkcjonowania w społeczeństwie oraz wsparcie pedagogiczne i usprawnienie do funkcjonowania w społeczeństwie. Realizując pierwsze zadanie MOPR swoimi usługami objął w 2011 roku 43 osoby. Byli to przeważnie chorzy wielokrotnie hospitalizowani, samotni, pozbawieni oparcia społecznego w rodzinach i u przyjaciół, nie wyrażający zgody na systematyczne leczenie, skonfliktowani z otoczeniem, a jednocześnie nie radzący sobie samodzielnie w życiu. Realizując drugie zadanie, wsparcia pedagogicznego

udzielono 53 rodzinom. W tym przypadku najczęściej podejmowane działania polegały na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia.

Ogółem MOPR objął pomocą w 2011 roku 96 rodzin ze Słupska – 190 osób. Ponadto pomocy udzielono 79 osobom niepełnosprawnym, w tym 34 z orzeczeniem 01-U (upośledzenie umysłowe) i 36 z orzeczeniem 02-P (choroby psychiczne).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych i pieczy zastępczej. Centrum współpracuje na zasadzie partnerstwa z organami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami i związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. W latach 2010 – 2011 udzieliło wsparcia 107 osobom z powiatu słupskiego z zaburzeniami psychicznymi – 43 w 2010 i 64 w 2011 roku.

Ośrodki pomocy społecznej w gminach powiatu słupskiego

Inne zadania, w szczególności dotyczące zaspakajania potrzeb bytowych oraz organizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób z zaburzeniami psychicznymi, należą do właściwości samorządów gmin. Działania pomocowe nie ograniczają się tylko do osób chorych, obejmują także członków ich rodzin. W 2010 roku liczba klientów GOPS, w dziesięciu gminach powiatu słupskiego wyniosła 12 971, w tym z orzeczeniem o niepełnosprawności – 1831 (106 ze stwierdzoną chorobą psychiczną). W 2011 roku pomocą objęto odpowiednio – 12 239 i 1874 osób (125 ze stwierdzoną chorobą psychiczną).

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ustce

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ustce jest placówką koedukacyjną, przeznaczoną dla młodzieży, która z powodu niedostosowania społecznego i trudności w uczeniu się jest zagrożona uzależnieniem i wymaga stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy

oraz specjalistycznej pomocy psychoedukacyjnej. Do zadań placówki należy eliminowanie przyczyn i przejawów zaburzeń zachowania oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. W roku 2010 w placówce przebywało średnio 50 wychowanków, natomiast z usług ośrodka skorzystało 65 wychowanków. W roku 2011 średnio w MOS przebywało 60 wychowanków, a z jego usług skorzystało 75 nieletnich. Rocznie realizowanych jest 1500 porad psychologicznych. W indywidualnych spotkaniach z psychologiem (które nie zawsze przybierają postać terapii) bierze udział ok 85 proc. wychowanków.

Domy pomocy społecznej

Do zadań własnych powiatu z zakresu pomocy społecznej należy prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. W Słupsku funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej „Leśna Oaza” dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych. W powiecie słupskim działają cztery domy pomocy społecznej: w Lubuczewie - dla przewlekle psychicznie chorych, w Machowinie - dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, w Machowinku - dla dorosłych, dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie i Przytocku - dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Podstawowym zadaniem domów jest stworzenie ich mieszkańcom warunków egzystencji zbliżonych do życia rodzinnego oraz zaspokojenie ich bytowych i duchowych potrzeb. Dom „Leśna Oaza” w Słupsku dysponuje 86 miejscami dla osób w podeszłym wieku, w tym 43 dla przewlekle somatycznie chorych. Domy powiatu słupskiego dysponują 407 miejscami. W 2011 roku przebywało w nich 411 mieszkańców.

Środowiskowe domy samopomocy

W Słupsku i powiecie słupskim funkcjonują także środowiskowe domy samopomocy. Są to jednostki wsparcia dziennego dla dorosłych. Utworzone zostały w celu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo, które z uwagi na dysfunkcje psychofizyczne potrzebują pomocy osób drugich, lecz nie wymagają leczenia szpitalnego. Domy te działają od poniedziałku do piątku. W sumie funkcjonuje pięć takich domów: Środowiskowy Dom Samopomocy w Słupsku,

Środowiskowy Dom Samopomocy w Gardnie Wielkiej (gm. Smołdzino), Środowiskowy Dom Samopomocy w Potęgowie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Rumsku (gm. Główny) i Środowiskowy Dom Samopomocy w Przytocku (gm. Kępice). We wszystkich domach przebywają 153 osoby z zaburzeniami psychicznymi i upośledzone umysłowo potrzebujące codziennego wsparcia. Zapewnioną mają terapię zajęciową, warsztaty integracyjne, artystyczne, socjoterapeutyczne, aktywizację zawodową, poradnictwo socjalne i psychologiczne. W Słupsku dodatkowo na potrzeby takich osób udostępniono jeszcze mieszkanie chronione w kamienicy lokatorskiej.

Liczbę uczestników zajęć poszczególnych domów przedstawia tabela 7, a problemy z powodu których tam trafili - tabela 8.

Tabela 7. Uczestnicy środowiskowych domów samopomocy (stan na 30.12.2011 r.)

Wiek uczestników	Słupsk	Gardna Wielka	Potęgowo	Rumsko	Przytocko
od 18 do 30 lat	17	2	3	5	7
od 31 do 50 lat	32	10	20	8	12
51 lat i więcej	16	4	2	8	7
suma	65	16	25	21	26

Źródło: Dane statystyczne ze środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących w Słupsku i powiecie słupskim.

Tabela 8. Przyczyny zapewnienia opieki uczestnikom zajęć w środowiskowych domach samopomocy

Przyczyna	Słupsk	Gardna Wielka	Potęgowo	Rumsko	Przytocko
samotność	9	1	1	6	3
problemy alkoholowe	11	2	3	1	3
problemy po narkotykowe	2	0	-	0	1
ubóstwo	10	6	19	10	4
niepełnosprawność u osób wspólnie zamieszkujących	8	4	2	4	15
bezdomność	1	0	-	0	0
opieka nad dzieckiem	1	0	-	0	0

Źródło: Dane statystyczne ze środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących w Słupsku i powiecie słupskim.

Ośrodki szkolno-wychowawcze

W Słupsku i powiecie słupskim funkcjonują dwa specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze - jednostki oświatowe szkolnictwa specjalnego dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo i z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Są to – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Unicef w Słupsku i Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marynarza Polskiego w Damnicy. Celem obu placówek jest zapewnienie wszystkim uczniom i wychowankom właściwych warunków edukacyjno-rewalidacyjnych, wychowawczych, zdrowotnych, materialnych oraz umożliwienie prawidłowego przebiegu procesu rozwoju i socjalizacji z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb, możliwości i zainteresowań. W roku szkolnym 2010/2011 opieką specjalistyczną pierwszego ośrodka objętych było 334 wychowanków, tym 37 z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim. W drugim ośrodku opieką objęto 138 wychowanków, w tym 40 przebywało w internacie, 31 było leczonych farmakologicznie. W obu placówkach co roku opracowywane są i realizowane programy, w ramach których upowszechniana jest wiedza na temat zdrowia (w tym psychicznego), kształtowania zachowań i stylów życia, radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

W Słupsku funkcjonują dwie poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Rejonem działania Poradni przy ulicy Narutowicza 9 jest Słupsk, natomiast Poradni przy ulicy Fabrycznej 1 powiat słupski. Poradnie udzielają dzieciom (od urodzenia) i młodzieży do ukończenia nauki szkolnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym logopedycznej i rehabilitacyjnej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Wiele z zadań poradni wpisuje się w problematykę ochrony zdrowia psychicznego, między innymi: wspomaganie dzieci i młodzieży odpowiednio do ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych; podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów; prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia. Różnymi formami pomocy realizowanymi przez Poradnię przy ulicy Fabrycznej 1 w Słupsku w roku szkolnym 2010/2011 objęto 3067 osób. Poradnia

ta udzieliła 1238 porad, wydała 1677 opinii, 259 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego nauczania, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych; 290 osób brało udział w różnych formach terapii indywidualnej, 160 - w terapii grupowej (warsztaty psychoedukacyjne, socjoterapeutyczne), 17 dzieci objęto wczesnym wspomaganie rozwoju.

Poradnia przy ulicy Narutowicza 9 w Słupsku, w omawianym okresie różnymi formami opieki objęła 14025 osób. Udzieliła 1685 porad, wydała 1237 opinii, 193 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, 108 o potrzebie indywidualnego nauczania. Ponad trzysta osób brało udział w różnych formach terapii indywidualnej, 298 w terapii grupowej, 45 dzieci objęto wczesnym wspomaganie rozwoju.

Zespoły interdyscyplinarne

Od roku 2010 na gminach ciąży obowiązek powołania zespołów interdyscyplinarnych, których zadaniem jest wsparcie realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W skład zespołów obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie realizacji zadań wynikających z gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy ofiarom przemocy. Jednym z ważniejszych zadań zespołu jest też realizacja procedury „Niebieskiej Karty”.

Stosownie do zapisów znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 30 marca 2011 roku Rada Miejska w Słupsku Uchwałą Nr VII/55/11 przyjęła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 - 2018. 27 kwietnia 2011 roku podjęto również Uchwałą Nr VIII/81/11 w sprawie przyjęcia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. 19 lipca 2011 roku podpisano porozumienie o współpracy w zespole interdyscyplinarnym pomiędzy Prezydentem Miasta Słupsk a Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym im. Janusza Korczaka, Komendą

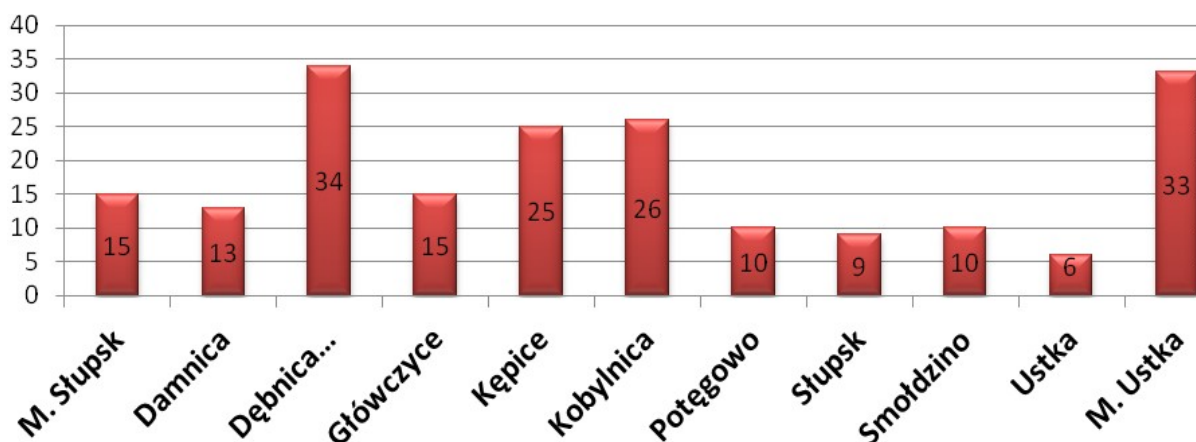

NA LATA 2012 – 2015

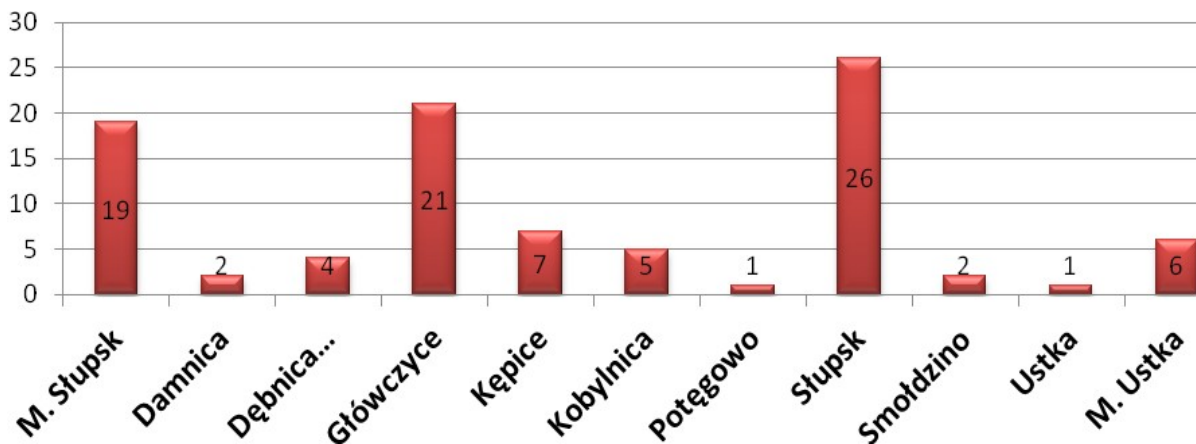
Miejską Policją i Zarządem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Słupsku. 28 lipca 2011 roku Zarządzeniem Prezydenta Miasta Słupsk Nr 582/PA/11 został powołany skład zespołu interdyscyplinarnego. Do końca 2011 roku powołano 15 grup roboczych, których zadaniem jest praca z rodzinami doświadczającymi przemocy. Rozpatrzyły one 19 spraw w zakresie realizacji procedury „Niebieska Karta”. W powiecie słupskim dwie gminy powołały zespoły w 2010 roku, siedem gmin w pierwszej połowie 2011 roku, jedna gmina w drugiej połowie ubiegłego roku. Obecnie we wszystkich gminach funkcjonują zespoły i realizują zadania im przypisane.

Liczbę członków zespołów interdyscyplinarnych w Słupsku i powiecie słupskim przedstawia, wykres 4, a liczbę rozpatrzonych spraw w ramach procedury „Niebieska Karta” wykres 5.

Wykres 4. Liczba członków zespołów interdyscyplinarnych Słupsku i powiecie słupskim

Wykres 5. Liczba rozpatrzonych spraw w mieście Słupsku i powiecie słupskim w ramach procedury „Niebieska Karta” - do 31.12. 2011 roku

We wszystkich zespołach interdyscyplinarnych Słupska i powiatu słupskiego zasiadało łącznie 196 osób. Z dostępnych danych wynika, że zespoły te w 2011 roku rozpatrzyły łącznie we wszystkich gminach powiatu 75 spraw, zaś w Słupsku - 19. Najwięcej w gminie Słupsk - 26 i Głównicy - 21. Praca w zespole interdyscyplinarnym ma sprzyjać łączeniu kompetencji poszczególnych służb, ułatwiać przekazywanie rzetelnych informacji ofiarom przemocy, zwiększyć poczucie wzajemnego wsparcia podczas rozwiązywania problemów społecznych w celu efektywnej pomocy udzielanej osobom krzywdzonym.

Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku realizował, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 roku z póź. zm. oraz ustawą z 27 sierpnia 1997 roku z póź. zm. o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, działania zmierzające do aktywizacji zawodowej osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Z danych PUP wynika, że 31 grudnia 2010 roku zarejestrowanych było 1181 osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, w tym 676 w Słupsku (50 poszukiwało pracy i nie pozostawało w zatrudnieniu) i 505 w powiecie słupskim (64 poszukiwały pracy i nie pozostawały w zatrudnieniu). Na koniec grudnia 2011 roku łącznie zarejestrowanych było 1331 osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – w Słupsku 669 (92 poszukiwały pracy i nie pozostawały w zatrudnieniu), a w powiecie słupskim 570 (66 poszukiwało pracy i nie pozostawało w zatrudnieniu). Z chorobami psychicznymi w Słupsku zarejestrowanych było w 2010 – 110, 2011 – 112, a w 2012 (do końca kwietnia) – 109 bezrobotnych. W powiecie słupskim analogicznie – 57, 65 i 76. Jak z powyższych zestawień wynika – rośnie liczba bezrobotnych z chorobami psychicznymi.

Szczegółowe dane w tym zakresie z lat 2010 - 2012 przedstawiają poniższe tabele.

NA LATA 2012 – 2015

Tabela 9. Liczba bezrobotnych według kodu niepełnosprawności w Słupsku w latach 2010 – 2012

Rodzaj niepełnosprawności	Niepełnosprawni bezrobotni			Niepełnosprawni poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Choroby psychiczne	110	112	109	11	38	37
Upośledzenie umysłowe	7	7	6	0	0	0
Zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu	33	40	48	3	5	6
Choroby narządu wzroku	51	65	64	13	15	15
Upośledzenia narządu ruchu	89	81	89	6	11	10
Epilepsja	9	14	14	3	2	3
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	46	38	47	1	2	3
Choroby układu pokarmowego	6	4	3	0	0	0
Choroby układu moczowo - płciowego	9	9	14	0	1	1
Choroby neurologiczne	181	190	232	5	7	7
Inne	79	108	136	1	6	7
Nieustalony	6	1	1	7	5	5

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku; dane z 2012 roku pochodzą z końca kwietnia.

Tabela 10. Liczby bezrobotnych według kodu niepełnosprawności w powiecie słupskim w latach 2010 - 2012

Rodzaj niepełnosprawności	Niepełnosprawni bezrobotni			Niepełnosprawni poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Choroby psychiczne	57	65	76	28	28	21
Upośledzenie umysłowe	8	10	10	1	3	3
Zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu	34	42	37	2	2	2
Choroby narządu wzroku	42	43	46	8	8	8
Upośledzenia narządu ruchu	58	61	68	8	12	12
Epilepsja	6	14	12	0	0	3
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	33	41	42	5	4	4
Choroby układu pokarmowego	8	3	2	0	0	0
Choroby układu moczowo - płciowego	9	8	9	1	0	0
Choroby neurologiczne	126	152	158	4	3	6
Inne	54	64	81	3	3	3
Nieustalony	6	1	5	4	3	3

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku; dane z 2012 roku pochodzą z końca kwietnia.

Osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności są w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określa siedem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym w stosunku do których stosuje się odpowiednie formy pomocy. Jedną z takich grup stanowią bezrobotni niepełnosprawni.

Doświadczenie bezrobocia jest sytuacją szczególnie stresującą, która w długotrwałej perspektywie holistycznie oddziałuje na wszystkie aspekty życia. Sytuacja ta wpływa nie tylko na organizm człowieka, powodując szereg psychosomatycznych objawów, ale również może prowadzić do wykluczenia społecznego. Osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą na różne sposoby radzić sobie ze swoją niepełnosprawnością, mogą być nadwrażliwe, nadpobudliwe, agresywne. Ich aktywność zawodowa zależy od wielu czynników, m.in. od poziomu wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, posiadanych umiejętności, predyspozycji osobowościowych, zainteresowań. Istotne jest także doświadczenie zawodowe oraz aktualny stan emocjonalny. Osoby takie często wymagają wsparcia nie tylko doradcy zawodowego w określeniu swoich potencjalnych predyspozycji i możliwości zawodowych, ale także psychologa.

Osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mogą poszukiwać zatrudnienia w zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy. Warunki pracy chronionej zapewnia się osobom nie mogącym sprostać wymaganiom otwartego rynku pracy. Pracodawcy nie mają obowiązku zgłaszania informacji o wolnym miejscu pracy do Powiatowego Urzędu Pracy, w związku z tym w strukturach Centrum Aktywizacji Zawodowej funkcjonuje pośrednictwo zewnętrzne polegające na promowaniu usług urzędu pracy w środowisku pracodawców i pozyskiwaniu ofert pracy.

W 2010 roku Powiatowy Urząd Pracy pozyskał 1039 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. W 2011 - 1064 miejsc. Pracę w 2011 roku podjęło 27 niepełnosprawnych ze Słupska i 9 z powiatu słupskiego. Pracodawcy obawiają się zatrudniać osoby ze schorzeniami psychicznymi lub upośledzeniem umysłowym. Ponadto oferty pracy, jakie wpływają do PUP nie zawsze spełniają oczekiwania osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku realizuje zadania z zakresu administracji rządowej i działa na podstawie ustawy z 27 sierpnia

1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 z późn. zm.). Zespół obsługuje mieszkańców Słupska i powiatu słupskiego.

W 2010 roku do Zespołu wpłynęło 1240 wniosków od osób do 16 roku życia o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, w 2011 roku – 1118 wniosków. Od osób powyżej 16 roku życia w 2010 roku wpłynęło 7490 wniosków, a w 2011 roku – 7502. Spośród tej ogólnej liczby ponad 17 tysięcy wniosków, Zespół wydał w latach 2010-2011 – 17570 orzeczeń o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. W tym dla osób do 16 roku życia - 2029 i dla osób powyżej 16 roku życia - 15 541 orzeczeń. Występowanie chorób psychicznych stwierdzono w 2010 roku u 3485, a w 2011 roku u 3156 osób. W grupie osób poniżej 16 roku życia choroby psychiczne występują rzadziej.

Dom Interwencji Kryzysowej

Dom Interwencji Kryzysowej w Słupsku jest jedyną tego typu placówką na terenie Słupska i powiatu słupskiego. Zapewnia kompleksowe wsparcie dla ofiar wszelkich form przemocy w rodzinie, które w wyniku sytuacji kryzysowej musiały opuścić mieszkania i nie miały innej możliwości schronienia oraz uzyskania wsparcia psychologicznego. Z pomocy tej w 2010 roku skorzystało 12 kobiet i 6 dzieci pochodzących z pięciu gmin powiatu słupskiego (Kobylnica, Słupsk, Dębica Kaszubska, Smołdzino, Potęgowo), natomiast w roku 2011 – 14 rodzin (29 osób, w tym 13 kobiet i 15 dzieci, jeden mężczyzna) z siedmiu gmin powiatu (Kobylnica, Słupsk, Potęgowo, Dębica Kaszubska, Smołdzino, Kępice, gm. Ustka). Ze Słupska w 2011 roku z usług DIK skorzystało 8 osób. Długość pobytu w placówce uzależniona jest od indywidualnej sytuacji osób i możliwości rozwiązania ich kryzysu.

Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej to placówka wyodrębniona organizacyjnie i finansowo, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W Słupsku funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej: Warsztat Polskiego Związku Niewidomych oraz Warsztat Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Oba pomagają niepełnosprawnym zarówno ze Słupska, jak i powiatu słupskiego. Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Związku Niewidomych obejmuje pomocą 50 osób niepełnosprawnych (30 ze Słupska i 18 z powiatu słupskiego); terapią objętych jest 23 kobiet i 27 mężczyzn. W Warsztacie Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym z pomocy terapeutów korzysta 29 osób niepełnosprawnych – 14 kobiet i 15 mężczyzn, w tym 3 z powiatu słupskiego i 26 ze Słupska. Zasadniczą formą terapii jest terapia zajęciowa. Poza nią wykorzystuje się zajęcia ruchowe, ogólnousprawniające, komunikację społeczną i terapię psychologiczną.

Rozdział 4

Wnioski / spostrzeżenia

Podmioty lecznicze funkcjonujące w Słupsku oraz powiecie Słupskim i realizujące świadczenia w zakresie zdrowia psychicznego borykają się z problemami kadrowymi. Brakuje im zwłaszcza psychologów klinicznych, pracowników socjalnych i pielęgniarek. Brakuje też lekarzy, którzy chcieliby się specjalizować w psychiatrii.

Podmioty lecznicze podejmują działania związane z rozszerzeniem bazy terapeutycznej, tak aby osiągnąć zalecane wskaźniki w dostępności do psychiatrycznej opieki zdrowotnej określone w Narodowym Programie Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

W Słupsku i powiecie słupskim, pomimo istnienia dwóch poradni dla dzieci i młodzieży, utrudniony jest dostęp dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania do specjalistów. Brakuje Zespołu Środowiskowego realizującego świadczenia w domu pacjenta. Scentralizowanie poradni w Słupsku powoduje też, że mieszkańcy powiatu mają utrudniony dostęp do lekarza psychiatry.

Konieczne jest zapewnienie ambulatoryjnej pomocy psychiatrycznej oraz stworzenie lokalnego systemu wsparcia placówek oświatowych, tj. SOSW w Damnicy czy w Słupsku poprzez ułatwiony dostęp do lekarza psychiatry oraz do rehabilitacji społecznej dla upośledzonych umysłowo uczniów/wychowanków i absolwentów tych placówek. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są placówkami zapewniającymi nie tylko edukację, ale również całodobową opiekę. Niewydolni społecznie i wychowawczo rodzice bardzo często nie podejmują systematycznego i planowego leczenia swoich dzieci, co skutkuje poważnymi kłopotami społeczno-wychowawczymi w tych placówkach, nie wspominając o dodatkowych trudnościach w edukacji. Problem profilaktyki i leczenia spada na nauczycieli i wychowawców grup.

Niezbędnie jest zwiększenie dostępności do Środowiskowego Domu Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej, a także wzmocnienie współpracy pomiędzy podmiotami leczniczymi a jednostkami pomocy społecznej w zakresie opieki środowiskowej i stacjonarnej nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Bezrobocie nie tylko obniża jakość życia, ale przede wszystkim wpływa na poziom

zdrowia psychicznego, staje się przyczyną poczucia krzywdy i niesprawiedliwości, często prowadzi do stanów depresyjnych i lęku, a co za tym idzie - do braku możliwości znalezienia pracy. To w konsekwencji uniemożliwia realizowanie podstawowych funkcji społecznych, takich jak utrzymanie rodziny, rozwój osobisty i rozwój dzieci. Dlatego też osoby z zaburzeniami psychicznymi wymagają szczególnego traktowania nie tylko pod względem psychologicznym, ale również aktywizacji zawodowej, która staje się dla nich sposobem na normalne funkcjonowanie w społeczeństwie i zmniejszenie ryzyka nawrotów choroby.

Niezbędne jest prowadzenie kampanii informacyjnej dla pracodawców zatrudniających osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Najważniejsza dla zdrowia psychicznego jest profilaktyka. To przede wszystkim wiedza na temat zaburzeń i chorób psychicznych, to także informacje na temat diety, która powinna obfitować w składniki niezbędne do prawidłowego funkcjonowania układu nerwowego, to wreszcie nauka radzenia sobie ze stresem, którego w dzisiejszych czasach nie sposób uniknąć. Należy poszerzać działania profilaktyczne i systematycznie je prowadzić.

Rozdział 5

Priorytety Promocji Zdrowia Psychicznego

Ochrona zdrowia, mimo że dysponuje rosnącym potencjałem intelektualnym i fachowym doświadczeniem, nie jest w stanie decydująco wpłynąć na zdrowie psychiczne Polaków. Działania zawężają się tylko do procesów leczniczych, a poprawa sytuacji wymaga przede wszystkim zdecydowanych kroków w dziedzinie promocji zdrowia. Dlatego też należy opracować i wdrażać działania związane z:

- wczesną profilaktyką, wykrywalnością i leczeniem zaburzeń psychiatrycznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form innych zaburzeń psychiatrycznych i zachowania;
- rozwojem środowiskowych form leczenia dzieci i młodzieży z możliwością interwencji w domu rodzinnym, a także w szkole;
- prewencją, wczesną diagnostyką i leczeniem – wyrównywaniem częściowych deficytów rozwojowych;
- prewencją stosowania substancji psychoaktywnych;
- zapobieganiem następstwom zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, maltretowania i seksualnego wykorzystywania dzieci;
- wczesnym wykrywaniem i leczeniem zaburzeń depresyjnych;
- wczesnym wykrywaniem i leczeniem zaburzeń odżywiania się;
- zapewnieniem rehabilitacji dzieciom i młodzieży z zaburzeniami z grupy schizofrenii, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin niewydolnych;
- zapewnieniem rehabilitacji dzieciom i młodzieży z uogólnionymi zaburzeniami rozwoju psychicznego (autyzm);
- terapeutyczną pomocą rodzinom z dzieckiem z zaburzeniami psychicznymi;
- upowszechnieniem wiedzy dotyczącej problematyki zdrowia psychicznego;
- kształtowaniem zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, w tym zapobiegających paleniu tytoniu, nadużywaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;

- rozwijaniem i uczeniem kompetencji psychologicznych i społecznych umożliwiających lepsze wykorzystywanie własnych możliwości, a także skuteczne radzenie sobie z wymaganiami życia, stresem, kryzysowymi wydarzeniami oraz zagrożeniami patologią;
- promowaniem zdrowia psychicznego w placówkach oświatowych;
- udzielaniem wsparcia uczniom i nauczycielom w sprawach związanych z wychowaniem i kształceniem;
- przeciwdziałaniem wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi;
- zapewnieniem warunków do społecznej integracji osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rozdział 6

Harmonogram realizacji Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego na lata 2012 – 2015.

6.1 Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Cele szczegółowe:

6.1.1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu

Lp.	Nazwa zadania	Realizacja	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Jednostki współpracujące	Źródło finansowania
1	Ustalenie priorytetów promocji zdrowia psychicznego	Zgodnie z rozdziałem 5 dokumentu	do 30 czerwca 2012 r.	Prezydent Miasta Słupska, Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący realizację NOPZP na lata 2011- 2015	Nie dotyczy
2	Zaplanowanie działań promocji zdrowia psychicznego	Zgodnie z załącznikiem nr 1 do dokumentu	do 30 czerwca 2012 r.	Prezydent Miasta Słupska, Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący realizację NOPZP na lata 2011- 2015	Nie dotyczy
3	Realizacja działań promocji zdrowia psychicznego	Zgodnie z załącznikiem nr 1 do dokumentu	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska, Zarząd Powiatu Słupskiego	Jednostki organizacyjne miasta i powiatu słupskiego, gminy powiatu, podmioty lecznicze, uczelnie wyższe, organizacje	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, NFZ, środki zewnętrzne

					pozarządowe	
--	--	--	--	--	-------------	--

6.1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Lp.	Nazwa zadania	Realizacja	Termin realizacji	Jednostki odpowiedzialne	Jednostki współpracujące	Źródła finansowania
1	Opracowanie programu zapobiegania przemocy w rodzinie w szkole i w środowisku lokalnym	Dokument przyjęty Uchwałą Nr VII/55/2011 Rady Miejskiej w Słupsku z 30 marca 2011 roku	2011-2018	Prezydent Miasta Słupska	Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Budżet miasta Słupska
	Opracowanie programu zapobiegania przemocy w szkole i środowisku lokalnym	Zgodnie z załącznikiem nr 2 do dokumentu	do 30 czerwca 2012r.	Zarząd Powiatu Słupskiego	Jednostki organizacyjne powiatu słupskiego, gminy powiatu, organizacje pozarządowe, policja	Budżet powiatu słupskiego, gmin i inne środki zewnętrzne
2	Realizacja programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym	Miejski Program Zapobiegania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2018 oraz zgodnie z załącznikiem nr 2 do dokumentu	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Jednostki organizacyjne miasta i powiatu słupskiego, gminy powiatu, podmioty lecznicze, uczelnie wyższe, organizacje pozarządowe	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, NFZ, środki zewnętrzne

6.1.3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Lp.	Nazwa zadania	Realizacja	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka współpracująca	Źródła finansowania
1	Opracowanie programu informacyjno – edukacyjnego sprzyjającego postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałającego dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	Zgodnie z załącznikiem nr 3	do 30 czerwca 2012 r.	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący realizację NOPZP na lata 2011- 2015	Nie dotyczy
2	Realizacja programu informacyjno – edukacyj-	Zgodnie z załącznikiem	2012-2015	Prezydent Miasta	Jednostki organizacyjne miasta	Budżet miasta Słupska , powiatu

	nego sprzyjającego postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałającego dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	nr 3		Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	i powiatu słupskiego, gminy powiatu, podmioty lecznicze, uczelnie wyższe, organizacje pozarządowe	słupskiego, gmin NFZ, inne środki zewnętrzne
--	--	------	--	--------------------------------------	---	--

6.1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego

Lp.	Nazwa zadania	Realizacja	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka współpracująca	Źródła finansowania
1	Tworzenie lokalnych ośrodków pomocy kryzysowej oferujących poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu	Utrzymanie funkcjonujących i tworzenie nowych ośrodków pomocy kryzysowej	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Jednostki organizacyjne miasta i powiatu słupskiego, gminy powiatu, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, NFZ, inne środki zewnętrzne

6.2. Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cele szczegółowe:

6.2.1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Lp.	Nazwa zadania	Realizacja	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka współpracująca	Źródła finansowania
1	Opracowanie programu zwiększenia dostępności do różnorodnych	Zgodnie z załącznikiem nr 4 do dokumentu	do 30 czerwca 2012 r.	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący	Nie dotyczy

NA LATA 2012 – 2015

	form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej				realizację NOPZP na lata 2011- 2015	
2	Realizacja programu zwiększenia dostępności do różnorodnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej	Zgodnie z załącznikiem nr 4 do dokumentu	2012-2015	Podmioty lecznicze realizujące świadczenia w zakresie psychiatrii	Jednostki organizacyjne miasta i powiatu słupskiego, gminy powiatu	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, NFZ, inne środki zewnętrzne
3	Utworzenie lokalnego centrum zdrowia psychicznego	Integrowanie działalności placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej celem zapewnienia mieszkańcom miasta i powiatu słupskiego kompleksowej opieki w zakresie zdrowia psychicznego	2012-2015	Podmioty lecznicze realizujące świadczenia w zakresie psychiatrii	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Budżet miasta słupska, powiatu słupskiego, gmin, NFZ, inne środki zewnętrzne

6.2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Lp.	Nazwa zadania	Realizacja	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka współpracująca	Źródła finansowania
1	Opracowanie programu poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy, środowiskowej	Zgodnie z załącznikiem nr 5 do dokumentu	do 30 czerwca 2012 r.	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący realizację NOPZP na lata 2011- 2015	Nie dotyczy
2	Realizacja programu poszerzenia,	Zgodnie z załącznikiem nr 5 do dokumentu	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska	Jednostki organizacyjne miasta i powiatu	Budżet miasta Słupska, powiatu

NA LATA 2012 – 2015

	zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy, środowiskowej			Zarząd Powiatu Słupskiego	słupskiego, gminy powiatu, organizacje pozarządowe	słupskiego, gmin i inne środki zewnętrzne
3	Wspieranie finansowe samopomocowych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Zapewnienie środków finansowych w budżecie miasta słupskiego, powiatu słupskiego, gmin powiatu, pozyskiwanie środków zewnętrznych w ramach konkursów ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	OPS, organizacje pozarządowe	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, NFZ, inne środki zewnętrzne
4	Zapewnienie ciągłości wsparcia finansowego projektom pozarządowym realizującym takie formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają działania ciągłego	Zapewnienie środków finansowych w budżecie miasta słupskiego, powiatu słupskiego	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	organizacje pozarządowe	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, NFZ, inne środki zewnętrzne
5	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie	Zgodnie z załącznikiem nr 5 do dokumentu	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Jednostki organizacyjne miasta i powiatu słupskiego, gmin powiatu	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, NFZ, inne środki zewnętrzne

6.2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Lp.	Nazwa zadania	Realizacja	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka współpracująca	Źródła finansowania
1	Opracowanie programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi	Zgodnie z załącznikiem nr 6 do dokumentu	do 30 czerwca 2012 r.	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący realizację NOPZP na lata 2011- 2015	Nie dotyczy
2	Realizacja programu zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi	Zgodnie z załącznikiem nr 6 do dokumentu	2012-2015	Powiatowy Urząd Pracy	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, środki zewnętrzne
3	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Ulotki, artykuły prasowe, BIP, strony internetowe miasta, powiatu słupskiego, Powiatowego Urzędu Pracy	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego Powiatowy Urząd Pracy	Jednostki organizacyjne miasta i powiatu słupskiego, organizacje pozarządowe	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, środki zewnętrzne
4	Przygotowanie kampanii szkoleniowo – informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi	Opracowanie i realizacja szkoleń dla pracodawców zatrudniających osoby z zaburzeniami psychicznymi	2012-2015	Powiatowy Urząd Pracy	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, środki zewnętrzne

NA LATA 2012 – 2015

5	Zwiększenie udziału zagadnień zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy	Porady grupowe, indywidualne, szkolenia, zajęcia aktywizujące	2012-2015	Powiatowy Urząd Pracy	OPS, ośrodki szkolno – wychowawcze, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, środki zewnętrzne
---	--	---	-----------	-----------------------	--	--

6.2.4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy

Lp.	Nazwa zadania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Jednostki współpracujące	Źródło finansowania
1	Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu z zadaniami: opracowania, realizacji, koordynacji i monitorowania programu	Uchwała Nr 10/2012 Zarządu Powiatu Słupskiego z dnia 12 stycznia 2012 roku	12 stycznia 2012 r.	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego		Nie dotyczy
2	Opracowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego z uwzględnieniem harmonogramu realizacji działań	Kompleksowe opracowanie programu w zakresie ochrony zdrowia psychicznego	do 30 czerwca 2012 r.	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący realizację NOPZP na lata 2011- 2015	Nie dotyczy
3	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie programu ochrony zdrowia psychicznego	Realizacja zadań zawartych w dokumencie	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący realizację NOPZP na lata 2011- 2015	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, środki zewnętrzne
4	Przygotowanie aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami	Strona internetowa miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, jednostek organizacyjnych	2012-2015	Prezydent Miasta Słupska Zarząd Powiatu Słupskiego	Lokalny Zespół dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego koordynujący realizację NOPZP na lata 2011- 2015	Budżet miasta Słupska, powiatu słupskiego, gmin, środki zewnętrzne

	psychicznymi					
--	--------------	--	--	--	--	--

Rozdział 7

Źródła finansowania

Lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego na lata 2012 – 2015 finansowany będzie z następujących źródeł:

- budżetu miasta Słupska
- budżetu powiatu słupskiego
- budżetu gmin powiatu słupskiego
- Narodowego Funduszu Zdrowia
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- programów unijnych, ministerialnych i innych.

Rozdział 8

Monitorowanie i ewaluacja

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego podmioty, realizujące Narodowy Program zobowiązane są w terminie do 15 maja (od 2012 do 2016) przysyłać ministrowi właściwemu do spraw zdrowia lub wskazanemu przez niego podmiotowi roczne sprawozdania z wykonania zadań objętych harmonogramem realizacji Programu w roku poprzednim.

Do realizacji, koordynacji oraz monitorowania Programu został powołany Lokalny Zespół Koordynujący. Na przewodniczącego Zespołu wyznaczono Zastępcę Prezydenta Miasta Słupska, a na wiceprzewodniczącego – Wicestarostę Słupskiego. Przewodniczący Zespołu zobowiązany jest do składania rocznego sprawozdania z realizacji Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego na lata 2012 - 2015 za rok poprzedni Prezydentowi Miasta Słupska oraz Zarządowi Powiatu Słupskiego, w terminie do 31 marca każdego roku. Podmioty realizujące program zobowiązane są do składania takich sprawozdań do 15 lutego każdego roku.

Podsumowanie

Zdrowie psychiczne to termin trudny do zdefiniowania, może oznaczać nie tylko brak chorób psychicznych, ale także ogólne dobre samopoczucie. O ile w przypadku chorób ciała lekarz może dociec przyczyn i przewidzieć skutki, o tyle trudne jest to w wypadku zdrowia psychicznego. W naszym kraju zaburzenia psychiczne ciągle kojarzą się z izolacją, zamkniętym zakładem opieki, szpitalem psychiatrycznym. Tymczasem osób cierpiących na różnego typu dolegliwości psychiczne jest coraz więcej. Bardzo często zdarza się, że nie uzyskują one należytej pomocy, bo nie wiedzą, do kogo powinni się zgłosić. Problemem jest także powrót do normalnego życia osób, które przebyły chorobę psychiczną.

Zdrowie psychiczne jest kapitałem pozwalającym na realizowanie intelektualnego i emocjonalnego potencjału, znalezienie i odgrywanie swoich ról w życiu społecznym, w szkole i w pracy. Dobry stan zdrowia psychicznego pozytywnie wpływa na dobrobyt, solidarność i sprawiedliwość społeczną. Zły stan zdrowia psychicznego jest źródłem przeróżnych kosztów, strat i obciążeń.

Przedstawione opracowanie jest dokumentem strategicznym w zakresie realizacji wszechstronnych i interdyscyplinarnych działań na rzecz promocji zdrowia psychicznego, jego zachowania i utrzymania na każdym etapie życia człowieka. Podejmowane działania pozwolą zapewnić osobom z zaburzeniami psychicznymi lepszy dostęp do świadczeń zdrowotnych i innych form opieki w środowisku rodzinnym. Realizacja zaproponowanych w Programie zadań pozwoli na zwiększenie dostępności do różnorodnych form wsparcia udzielanego osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom. W Programie główny nacisk położono na zadania z zakresu promocji zdrowia oraz budowania partnerstwa pomiędzy wszystkimi podmiotami go realizującymi.

Zadania nałożone na realizatorów Programu wynikają wprost z przepisów ustawy z 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375), a także z przepisów innych ustaw ustrojowych, a w szczególności:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku, której art. 68 § 2 stanowi, iż: „Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych”;

- ustawy z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. Z 2001 r. Nr 142 poz. 1592) stanowiącej w art. 4 § 1 ust 2, iż „Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie promocji i ochrony zdrowia (....) oraz (...) pomocy społecznej (...)” - ust 3 powyższego artykułu;
- ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2001 r. Nr 142 poz. 1591) stanowiącej w art. 7 § 1 ust 5, iż „Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy ochrony zdrowia (...) oraz (...) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych (...)” - ust 6 powyższego artykułu.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego wskazuje kierunki i metody realizacji zadań wyrażonych w ww. przepisach prawa.

Załączniki

Załącznik Nr 1
do Lokalnego Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego
dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego

DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Wykaz zadań do realizacji w ramach Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego w zakresie promocji zdrowia psychicznego.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik monitorujący	Termin realizacji zadania	Jednostka realizująca
1	Programy edukacyjno-profilaktyczne kształtujące zachowania korzystne dla zdrowia psychicznego, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży	- liczba zrealizowanych programów; - liczba uczestników poszczególnych programów, w tym z podziałem na grupy wiekowe	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, gminy powiatu słupskiego, placówki oświatowe, gminne komisje profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe, policja
2	Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego wśród społeczności lokalnej (spotkania w szkołach, informacje w mediach, ulotki, broszury, kampanie informacyjne)	- liczba odbytych spotkań, opracowanych i rozdysponowanych ulotek, broszur; - liczba przekazanych informacji w lokalnych mediach; - liczba zorganizowanych kampanii i ich uczestników	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, gminy powiatu słupskiego, placówki oświatowe, gminne komisje profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe
3	Imprezy integracyjne adresowane do różnych grup wiekowych (festyny, marsze, rajdy, konkursy, olimpiady, konferencje)	- liczba imprez i ich uczestników	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, gminy powiatu słupskiego, placówki oświatowe, gminne komisje profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum

NA LATA 2012 – 2015

				Pomocy Rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe
4	Prelekcje i warsztaty o tematyce psychologicznej i pedagogicznej stanowiące psychoedukację dla rodziców i nauczycieli, pedagogów i młodzieży z uwzględnieniem problemów zdrowia psychicznego	- liczba zorganizowanych prelekcji oraz warsztatów i liczba ich uczestników	2012 - 2015	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
5.	Indywidualne porady i konsultacje dla uczniów, rodziców i nauczycieli	- liczba udzielonych porad, konsultacji	2012 - 2015	poradnie psychologiczno- pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli

Załącznik Nr 2
do Lokalnego Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego
dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego

PROGRAM ZAPOBIEGANIA PRZEMOCY W SZKOLE I ŚRODOWISKU LOKALNYM

Wykaz zadań do realizacji w ramach Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego w zakresie zapobiegania przemocy w szkole i środowisku lokalnym.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik monitorujący	Termin realizacji zadania	Jednostka realizująca
1	Programy edukacyjno-profilaktyczne dla uczniów na różnych poziomach edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania agresji w środowisku szkolnym	- liczba zrealizowanych programów i liczba ich uczestników	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
2	Indywidualne porady i konsultacje psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, rodziców/opiekunów prawnych oraz nauczycieli	- liczba przeprowadzonych konsultacji i udzielonych porad	2012 - 2015	placówki oświatowe, podmioty lecznicze, ośrodki pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3	Szkolenia dla pracowników służb pomocowych, ułatwiających zrozumienie zachowań osób z zaburzeniami oraz przeciwdziałających postawom nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu	- liczba przeprowadzonych szkoleń i liczba ich uczestników	2012 - 2015	poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, organizacje pozarządowe
4	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w ramach „Szkoły dla rodziców”- spotkania warsztatowe dla dzieci i osób dorosłych	- liczba uczestników warsztatów	2012 - 2015	poradnie psychologiczno-pedagogiczne
5	Doradztwo wychowawcze dla rodziców i nauczycieli (trudności wychowawcze, problemy okresu dojrzewania, zaburzenia emocjonalne, zaburzenia zachowania i inne)	- liczba osób zgłaszających się po poradę i liczba udzielonych porad	2012 - 2015	placówki oświatowe
6	Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie	- liczba interwencji		ośrodki pomocy społecznej, gminne komisje profilaktyki i rozwiązywania problemów

NA LATA 2012 – 2015

				alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, policja
7	Upowszechnienie mediacji jako jednej z form łagodzenia konfliktów w środowisku domowym i szkolnym	- liczba przeprowadzonych szkoleń, akcji promocyjnych; - liczba przeprowadzonych mediacji	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
8	Diagnozowanie, opiniowanie i orzekanie o zagrożeniu niedostosowaniem społecznym dzieci i młodzieży lub z zaburzeniami psychicznymi i problemami emocjonalnymi	- liczba wydanych diagnoz, opinii i orzeczeń	2012 - 2015	poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Załącznik Nr 3
do Lokalnego Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego
dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego

**PROGRAM INFORMACYJNO - EDUKACYJNY SPRZYJAJĄCY POSTAWOM ZROZUMIENIA
I AKCEPTACJI ORAZ PRZECIWDZIAŁAJĄCY DYSKRYMINACJI WOBEC OSÓB
Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI**

Wykaz zadań do realizacji w ramach Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego w zakresie programu informacyjno-edukacyjnego sprzyjającego postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałającego dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik monitorujący	Termin realizacji zadania	Jednostka realizująca
1	Organizowanie masowych imprez, integracyjnych dostosowanych do różnych grup wiekowych (festyny, marsze, rajdy, konkursy, olimpiady, konferencje)	- liczba zorganizowanych imprez i liczba osób w nich uczestniczących	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, gminy powiatu, placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, organizacje pozarządowe,
2	Prelekcje i warsztaty o tematyce psychologicznej i pedagogicznej dla rodziców i nauczycieli	- liczba zorganizowanych prelekcji i warsztatów oraz liczba ich uczestników	2012 - 2015	placówki oświatowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, organizacje pozarządowe
3	Organizowanie spotkań tematycznych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów w zakresie zwiększenia integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba zorganizowanych spotkań dla poszczególnych grup odbiorców i liczba ich uczestników	2012 - 2015	ośrodki doskonalenia nauczycieli, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe
4	Rozwijanie form spędzania wolnego czasu dla osób z zaburzeniami psychicznymi (festyny, zawody sportowe, występy artystyczne, rajdy, wyjazdy integracyjne, imprezy okolicznościowe)	- liczba zorganizowanych imprez; - liczba imprez organizowanych po raz pierwszy; - liczba uczestników imprez	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, gminy powiatu słupskiego, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej,

NA LATA 2012 – 2015

				środowiskowe domy samopomocy, Warsztaty terapii zajęciowej, placówki oświatowe
5	Organizowanie otwartych spotkań dla pacjentów i ich rodzin, osób oraz nieoświadczonej choroby psychicznej. Zaznajamianie z problematyką chorób psychicznych (konferencje, warsztaty, kampanie informacyjne)	- liczba zorganizowanych spotkań i liczba ich uczestników	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, podmioty lecznicze, Warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Powiatowy Urząd Pracy, placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ODN, organizacje pozarządowe
6	Zapewnienie rehabilitacji społecznej poprzez rekreację, kulturę, sport	- liczba osób, które skorzystały z rehabilitacji	2012 - 2015	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
7	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej lub Klubów Rodzinnych	- liczba utworzonych klubów	2012 - 2015	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Załącznik Nr 4
do Lokalnego Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego
dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego

**PROGRAM ZWIĘKSZENIA DOSTĘPNOŚCI DO RÓŻNORODNYCH FORM
ŚRODOWISKOWEJ PSYCHIATRYCZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ**

Wykaz zadań do realizacji w ramach Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego w zakresie upowszechniania środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik monitorujący	Termin realizacji zadania	Jednostka realizująca
1	Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla dorosłych i dzieci	- liczba utworzonych CZP	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, podmioty lecznicze
2	Zwiększenie dostępności do porad i konsultacji udzielanych przez podmioty lecznicze dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi, w tym dla dzieci i młodzieży	- liczba zakontraktowanych świadczeń zdrowotnych w NFZ	2012 - 2015	Podmioty lecznicze
3	Zakontraktowanie świadczeń i uruchomienie działalności środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej zgodnie z założeniami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	- liczba zakontraktowanych w NFZ zespołów środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej	2012 - 2015	Podmioty lecznicze

Załącznik Nr 5
do Lokalnego Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego
dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego

**PROGRAM POSZERZENIA, ZRÓŻNICOWANIA I UNOWOCZEŚNIENIA
POMOCY I OPARCIA SPOŁECZNEGO DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI
PSYCHICZNYMI W ZAKRESIE POMOCY BYTOWEJ, MIESZKANIOWEJ,
STACJONARNEJ, SAMOPOMOCY**

Wykaz zadań do realizacji w ramach Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego w zakresie upowszechniania zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik monitorujący	Termin realizacji zadania	Jednostka realizująca
1	Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi osłony socjalnej, dającej im i ich rodzinom możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych	- liczba osób objętych osłoną socjalną	2012 - 2015	ośrodki pomocy społecznej
2	Zwiększenie liczby miejsc w Domu Interwencji Kryzysowej	- liczba miejsc w Domu Interwencji Kryzysowej; - liczba osób korzystających z pomocy Domu Interwencji Kryzysowej	2012 - 2015	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3	Zapewnienie pomocy w umieszczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi na oddziałach ZOL	- liczba osób umieszczonych w ZOL	2012 - 2015	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
4	Zapewnienie dostępności i realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi	- liczba zrealizowanych usług opiekuńczych	2012 - 2015	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodki pomocy społecznej
5	Utworzenie środowiskowych grup wsparcia psychologicznego	- liczba powstałych grup wsparcia	2012 - 2015	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, podmioty lecznicze
8	Podjęcie działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych	- liczba podjętych interwencji	2012 - 2015	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, gminne ośrodki pomocy społecznej
7	Zwiększenie liczby miejsc w środowiskowych domach samopomocy	- liczba utworzonych nowych miejsc	2012 - 2015	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
8	Oferta zajęciowa środowisk twórczych i sportowych skierowana do osób z zaburzeniami	- liczba zorganizowanych zajęć	2012 - 2015	placówki oświatowe, domy pomocy społecznej,

NA LATA 2012 – 2015

	psychicznymi i ich rodzin			środowiskowe domy samopomocy, organizacje pozarządowe
--	---------------------------	--	--	---

Załącznik Nr 6
do Lokalnego Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego
dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego

**PROGRAM ROZWOJU ZRÓŻNICOWANYCH FORM WSPIERANEGO ZATRUDNIENIA
I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ DOSTOSOWANYCH DO POTRZEB
OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI**

Wykaz zadań do realizacji w ramach Lokalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Słupska i Powiatu Słupskiego w zakresie aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźnik monitorujący	Termin realizacji zadania	Jednostka realizująca
1	Szkolenia dla pracowników służb pomocowych, ułatwiających zrozumienie zachowań osób z zaburzeniami psychicznymi oraz przeciwdziałających postawom nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu	- liczba przeprowadzonych szkoleń i liczba ich uczestników	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli
2	Utrzymanie funkcjonujących i tworzenie nowych Warsztatów terapii zajęciowej	- liczba miejsc w WTZ	2012 - 2015	Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe
3	Realizacja projektów podnoszących kwalifikacje zawodowe osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba zrealizowanych projektów - liczba osób w nich uczestniczących	2012 - 2015	Powiatowy Urząd Pracy
4	Udział w szkoleniach osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba zorganizowanych szkoleń i liczba ich uczestników	2012 - 2015	Powiatowy Urząd Pracy
5	Utworzenie punktu porad dla pracodawców zatrudniających osoby z zaburzeniami psychicznymi	- liczba zrealizowanych porad	2012 - 2015	Powiatowy Urząd Pracy
6	Stymulowanie rozwoju intelektualnego osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez wdrażanie ich do pracy z osobami zdrowymi	- liczba osób objętych pomocą	2012 - 2015	Powiatowy Urząd Pracy
7	Doradztwo zawodowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba udzielonych porad	2012 - 2015	Powiatowy Urząd Pracy
8	Aktywizacja prozawodowa uczniów z zaburzeniami psychicznymi, pomoc w wyborze kierunku kształcenia	- liczba przeprowadzonych działań; - liczba osób, które podjęły naukę; - liczba osób, które podjęły pracę stałą i sezonową	2012 - 2015	Powiatowy Urząd Pracy, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki szkolno-wychowawcze
9	Zajęcia i warsztaty z aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, leczonych w SPSP ZOZ w ramach porozumienia	- liczba uczestników zajęć i warsztatów	2012 - 2015	SPSPZOZ w Słupsku

NA LATA 2012 – 2015

	o współpracy z WUP w Gdańsku Oddział Słupsk (finansowane z Funduszy Unijnych)			
10	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pozyskiwania środków na projekty rozwijające formy oparcia społecznego i zawodowego oraz ich realizacja	- ilość pozyskanych środków finansowych i liczba zrealizowanych programów	2012 - 2015	Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe